

Latvijas Republikas militārā apdraudējuma iespējamie scenāriji un Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku institucionālās struktūras izmaiņas militāra konflikta gadījumā

Raimonds Rublovskis

Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra, Latvija

Ievads. Lai gan Latvijas Republika ir NATO dalībvalsts un konvencionāla militāra konflikta iespējamība ir vērtējama kā relatīvi zema, tomēr teorētiski pastāv hipotētiska iespēja, ka Latvijas Republika kā NATO dalībvalsts tiek militāri apdraudēta.

Darba mērķis. Veikt Latvijas Republikas kā NATO dalībvalsts konvencionālā militārā apdraudējuma iespējamības analīzi, analizēt konvencionālā militārā apdraudējuma veidus, līmeņus un iespējamus scenārijus, kā arī noteikt Latvijas Republikas aizsardzības sistēmas institucionālās struktūras efektivitāti konvencionāla militāra konflikta apstākļos.

Rezultāti. Lai gan konvencionāls militārs apdraudējums Latvijas Republikai 2013. gadā ir vērtējams kā relatīvi zems, ir nepieciešams apzināt, kādi militāra apdraudējuma veidi varētu būt aktuāli Latvijas Republikai un vai Latvijas Republikas aizsardzības institucionālā sistēma ir adekvāta šādu izaicinājumu sekmīgai neitralizācijai. 21. gadsimta militārie konflikti var tikt iedalīti šādi: globāli, reģionāli un lokāli; augstas, vidējas un zemas intensitātes ar ierobežotiem vai neierobežotiem politiskajiem mērķiem. Ņemot vērā iepriekšminēto militāro konfliktu klasifikāciju, var konstatēt, ka nozīmīgākie militārā apdraudējuma scenāriji, kas varētu būt aktuāli Latvijas Republikai, ir šādi: pirmkārt, globāla līmeņa pilna spektra militāra konfrontācija starp NATO un Krievijas Federāciju; otrkārt, reģionāls NATO un Krievijas Federācijas militārs konflikts Baltijas reģionā, kurā bez NATO valstīm tiktu iesaistītas arī Somija un Zviedrija; treškārt, lokāls un ierobežots militārs konflikts, kur Krievijas Federācijas augstas gatavības vienības veiktu militāru darbību tikai pret Baltijas valstīm un/vai Latvijas Republiku, lai maksimāli īsā laikposmā iegūtu kontroli pār Baltijas valsti / Latvijas kritisko infrastruktūru, neitralizētu valsts politisko vadību un konstatētu NATO spēju reaģēt šādā situācijā.

Secinājumi. Latvijas Republikas aizsardzības sistēmas pašreizējā institucionālā struktūra ir adekvāta tikai miera laika apstākļiem un uzdevumiem. Ņemot vērā Latvijas Republikas NBS relatīvi nelielo skaitlisko sastāvu, relatīvi zemās kaujasspējas, militāra konflikta apstākļos LR bruņotie spēki beidz pastāvēt kā vienota institūcija un kļūst par NATO spēku sauszemes, gaisa, jūras un speciālo operāciju komponentu attiecīgajām sastāvdaļām. Gadījumā, ja situācija nepieļauj šādu Latvijas NBS transformāciju, tad NBS ir jāveic atbilstoša institucionālās struktūras transformācija un jāpāriet uz nekonvencionālas / asimetriskas militāras darbības modeli Latvijas Republikas teritorijā.